

VAAD ekspertu secinājumi par ziemāju stāvokli pēc pārziemošanas

Publicēts: 29.03.2022.

[Augu kaitēkļi un slimības](#)

[Preses relīze](#)

Lai gan lielā daļā Latvijas teritorijas vēl jāgaida, kad atsāksies veģetācijas periods un, līdz ar to, ziemāju attīstība, Latvijas rietumu un centrālajā daļā meteoroloģiskais pavasaris, kad diennakts vidējā gaisa temperatūra vismaz piecas dienas pēc kārtas ir augstāka par nulli, šogad iesācies jau 7. februārī. Kurzemes pusē jau vērojama veģetācijas atsākšanās ziemajos pēc miera perioda, savukārt Ziemeļvidzemē daudzviet laukus vēl klāj pietiekami bieza sniega sega.

“Vēl nedaudz pārāgrī izdarīt galīgos secinājumus, jo Latvijas ziemeļu un austrumu daļā laukus vēl daļēji klāj sniegs un lielākos bojājumus ziemāju sējumiem var nodarīt tieši kailsals. Šoziem nopietnākos bojājumus ziemājiem radījusi izslīkšana - ziemāju sējumu ilgstoša atrašanās zem ūdens zemākās ieplakās, laukos un pārplūstošās upju palienēs. Pēdējās nedēļas laika apstākļi, kad katru nakti temperatūra ievērojami noslīd zem nulles, nopietni ietekmējuši ziemāju un rapša stāvokli – šobrīd vizuālais izskats strauji mainās – lauki paliek arvien brūnāki. Ja nelabvēlīgie laika apstākļi turpināsies vēl ilgāk, liedzot laukiem arī iedot pirmo nozīmīgo slāpekļa mēslojumu, iespējama sējumu stāvokļa būtiska pasliktināšanās līdz pat izretinātiem sējumiem. Iepriekšējā gada pavasaris salīdzinoši bija stabilāks, bez laika apstākļu negatīviem pārsteigumiem, kad veiksmīgi pārziemojušie ziemāji un ziemas rapsis, iestājoties siltākam laikam un saņemot pirmo papildmēslojumu, strauji sāka attīstīties, arī tajos laukos, kuros sējumi bija cietuši no sniega pelējuma. Pat vēsais un lietainais maijs nesabremzēja kultūraugu attīstību.”, situāciju komentē VAAD Integrētās augu aizsardzības daļas vadītāja Anitra Lestlande.

Kurzeme

Atšķirībā no pārējās Latvijas daļas, Kurzemes laukos sniegs nokūsis jau februāra sākumā, bet, tāpat kā visā Latvijas teritorijā, sējumi bija pārmitri, un ieplakās krājās ūdens. Marta sākumā, nokrišņiem mitējoties un dienā spīdot saulei, bet naktīs, gaisa temperatūrai noslīdot zem nulles, peļķes strauji izžuva. Šobrīd tās saglabājušās tikai atsevišķās vietās, kur tās ir katru pavasari. Daļā ziemāju graudaugu sējumu jau ir atjaunojusies veģetācija. Pirmajiem jaunās, baltās saknītes parādījās ziemas miežiem, tad arī pārējiem graudaugiem.

Šobrīd, ja neskaita ilgstoši stāvošā ūdens postījumus, lielākā daļa ziemāju graudaugu sējumi izskatās ļoti labi. Sniega pelējums Kurzēmē gandrīz nav atrodams. Vizuāli zaļāki izskatās sējumi, kuros kultūraugi pārziemojuši kopā ar nezālēm. Vietās, kur sniega sega ziemā tikko sedza augsni, vērojami arī salā apsaluši graudaugu lapu gali, tāpēc sējums kopumā izskatās raibs. Ja neiestāsies ilgstošs kailsals vai krasas diennakts temperatūras svārstības, kā rezultātā iespējama sakņu saraušana augsnei sasilstot un atkūstot, tad veģetācija turpinās atjaunoties, un sējumi gaidīs virsmēslojumu.

Rapšu sējumi Kurzemes pusē iznīkuši lielo un noturīgo ūdens lāmu vietās. Arī rapšiem ir kailsalā apsalušas lapas. Rapšu sējumus vairāk nekā graudaugus bojājuši meža dzīvnieki – nograuzot augus vai tikai staigājot pa pārmitrajiem laukiem.

Tā kā Kurzemes pusē jau sāk atgriezties gājputni - gulbju, zosu un dzērvju bari, pulcējoties un barojoties ziemāju sējumos, tie var nodarīt ievērojumus bojājumus.

Pierīga

Vislabāk no visiem ziemājiem Pierīgas reģionā pārziemojuši ziemas mieži. Tie vislabāk pārcieš gaisa temperatūras svārstības. Nav novērojumu, ka ziemas miežu sējumos būtu plaši sala nodarīti bojājumi vai sastopams sniega pelējums - sabiezinātu un pārlieku

labi cerojušu sējumu ziemas slimība, kura parasti attīstās zem biezas un noturīgas sniega kārtas. Rapsis pārziemojis labi. Pierīgā no ziemāju kultūraugiem visvairāk cietuši ziemas kvieši. Ziemas kviešu sējumi šobrīd dažādos laukos izskatās atšķirīgi. Var novērot, ka sējumi, kuri sēti agrāk, izskatās labāk nekā sējumi, kuri sēti vēlāk. Vēlāk sētie sējumi izskatās ievērojami brūnāki.

Uz visu ziemāju kultūraugu laukiem, Pierīgas reģiona vietās, kur ilgstoši stāvējis ūdens un bijusi ilgstoša ledus kārtā jau no janvāra, augi aizgājuši bojā, un ir vietas, kurās joprojām ilgstoši stāv ūdens. Atsevišķās ēnainās lauku daļās vēl klāj sniega sega, kur situāciju šobrīd pārāgri vērtēt.

Zemgale

Zemgalē, kritoties ūdens līmenim upēs, ūdens uz ziemāju laukiem vairs nestāv. Atsevišķās vietās sējumos, kur ūdens stāvējis ilgstoši, kultūraugi ir gājuši bojā, izslīkuši. Vietām atsevišķos graudaugu laukos var novērot nelielus sniega pelējuma bojājumus.

Latgale

Latgalē sniegs no laukiem nokūsis daļēji. Ņemot vērā nokrišņiem bagāto janvāri un februāri, daudzviet uz laukiem zemākās ieplakās izveidojušās ūdens lāmas, applūdušas upju palienes, kas, ņemot vērā, ka naktīs gaisa temperatūra nokrīt zem nulles, pārklātas ar ledus kārtu. Cieta sērsnas kārtā izveidojusies arī lauku daļās, kuras joprojām klāj sniegs. Savukārt lauku daļās, kur sniegs nokūsis, ziemāji izskatās labi.

[Plašāka informācija.](#)

Informāciju sagatavoja:

[Stratēģijas un metodoloģijas departaments](#) >

[Sabiedrisko attiecību speciālists](#)

Dace Ūdre

Sabiedrisko attiecību
speciāliste

 67550949 26425173

<https://www.vaad.gov.lv/lv/jaunums/vaad-ekspertu-secinajumi-par-ziemaju-stavokli-pec-parziemosanas>